

Vec C-509/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

8. august 2023

Vnútroštátny súd:

Administratívā rajona tiesa

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

7. august 2023

Žalobkyňa:

SIA Laimz

Žalovaná:

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija

Predmet konania vo veci samej

Žaloba o neplatnosť rozhodnutia Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas (Inšpekcia hazardných hier a lotérii, Lotyšsko; ďalej len „inšpekcia“), ktorým bola žalobkyni uložená pokuta za nedodržanie požiadaviek stanovených v Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (zákon o predchádzaní praniu špinavých peňazí, financovaníu terorizmu a šíreníu jadrových zbraní), pokiaľ ide o posúdenie klientov a overenie ich postavenia.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Vnútroštátny súd na základe článku 267 ZFEÚ žiada o výklad ustanovení smernice 2015/849 s cieľom spresniť kritériá, podľa ktorých možno konštatovať, že osoba je blízka politicky exponovanej osobe, a či si povinné subjekty patriace k tej istej skupine môžu vymieňať medzi sebou informácie o posúdení klientov a využívať získané informácie, ako aj situácie, ktoré si vyžadujú opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

Prejudiciálne otázky

1. Má sa článok 3 bod 11 písm. a) smernice 2015/849 vykladať v tom zmysle, že jednotlivca možno považovať za osobu blízku politicky exponovanej osobe len preto, že tieto osoby sú súčasťou tej istej verejnoprávnej inštitúcie, bez posúdenia akejkoľvek inej okolnosti?
2. Má sa [článok 3 bod 9] smernice 2015/849 vykladať v tom zmysle, že na určenie, či má osoba postavenie politicky exponovanej osoby, je potrebné určiť, či táto osoba zastáva jednu z funkcií uvedených v spomenutom článku, a navyše vykonať prešetrovanie a overiť, či ide o vyššiu funkciu, a nie o strednú alebo nižšiu funkciu?
3. Má sa článok 45 ods. 1 smernice 2015/849 v spojení s odsekom 8 tohto článku vykladať v tom zmysle, že členské štáty musia umožniť povinným subjektom uvedeným v článku 2 ods. 1 smernice 2015/849, ktoré sa považujú za spoločnosti tej istej skupiny, vymieňať si medzi sebou informácie, a to aj prostredníctvom uzatvárania dohôd o výmene informácií, pričom zaručia vzájomný pohyb týchto informácií a možnosť ich vzájomného uplatnenia na účely dosiahnutia cieľov smernice 2015/849?
4. Umožňuje článok 45 ods. 1 a 8 smernice 2015/849 v spojení s článkom 3 bodmi 12 a 15 tejto smernice tiež využiť také informácie alebo rozhodnutia a uplatniť ich vo viacerých podnikoch patriacich do tej istej skupiny, pričom

tieto rozhodnutia prijalo v rámci skupiny vedenie podniku patriaceho do skupiny?

5. Má sa článok 14 ods. 5 smernice 2015/849 v spojení s článkom 8 ods. 2 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že povinné subjekty nemajú povinnosť uplatňovať opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu k už existujúcim obchodným klientom, ak neuplynula lehota stanovená vo vnútroštátnych právnych predpisoch ani lehota stanovená postupmi systému vnútornej kontroly na opätovné uplatnenie opatrení povinnej starostlivosti a povinný subjekt nevie o nových okolnostiach, ktoré by mohli ovplyvniť hodnotenie rizika uskutočnené vo vzťahu k dotknutému klientovi?
6. Má sa povinnosť, ktorú článok 11 písm. d) smernice 2015/849 ukladá povinným subjektom, uplatňovať opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi pri výbere výhry, pri uzavretí stávky alebo v oboch týchto prípadoch, ak sa vykonávajú transakcie vo výške 2 000 eur alebo viac, bez ohľadu na to, či sa transakcia vykonáva ako jediná operácia alebo v niekoľkých operáciách, ktoré sú zjavne prepojené, vykladať v tom zmysle, že také opatrenia sa majú uplatniť vždy, keď celková suma transakcie dosiahne 2 000 eur, bez ohľadu na časový interval, v ktorom sa opäť dosiahne suma 2 000 eur stanovená v uvedenom ustanovení?

Uvádzané právne predpisy Únie

Zmluva o Európskej únii, článok 5 ods. 4 prvý pododsek.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES: odôvodnenia 30, 31, 32 a 34, ako aj článok 3 bod 9, článok 3 bod 11 písm. a), článok 3 bod 12 a článok 3 bod 15, článok 5, článok 8 ods. 1 a 2, článok 11 písm. a), d) a f), článok 13 ods. 1 písm. a) až d), článok 13 ods. 2, článok 14 ods. 5, článok 26 ods. 2 a článok 45 ods. 1 a 8.

Judikatúra

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 17. novembra 2022, C-562/20, Rodl & Partner, EU:C:2022:883, bod 91.

Uvádzané vnútroštátne právne predpisy

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (zákon o predchádzaní praniu špinavých peňazí,

financovaniu terorizmu a šíreniu jadrových zbraní):¹ § 1 bod 2¹ písm. a), § 1 body 8¹, 18 a 18², § 3 ods. 1 bod 7, § 3 ods. 2 a 2¹, § 10 ods. 1, § 11 ods. 1 body 1 a 4, § 11¹ ods. 1 body 1 a 5, § 11¹ ods. 2, 6 a 7, § 25 ods. 2 a § 29 ods. 1.

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobkyňa je obchodná spoločnosť zapísaná v obchodnom registri Lotyšskej republiky, ktorej obchodná činnosť spočíva v poskytovaní služieb v oblasti hazardných hier a stávk. Základné imanie žalobkyne patrí v celom rozsahu spoločnosti SIA Optibet, ktorej obchodná činnosť tiež spočíva v hazardných hrách a stávkach. Obe spoločnosti sú súčasťou skupiny Enlabs AB, čo je spoločnosť zaregistrovaná vo Švédsku.
- 2 Dňa 2. marca 2020 žalobkyňa a SIA Optibet uzavreli zmluvu o uľahčení prístupu k technickým riešeniam, na základe ktorej SIA Optibet vyvinula technické riešenie na vykonávanie zhromažďovania a spracúvania informácií v súlade s požiadavkami zákona o predchádzaní praniu špinavých peňazí, financovaniu terorizmu a šíreniu jadrových zbraní (ďalej len „zákon o predchádzaní“). SIA Optibet získava informácie od tretích osôb na účely hodnotenia a riadenia rizík v súvislosti s požiadavkami zákona o predchádzaní, ktoré sa týkajú postavenia politicky exponovanej osoby, situácie, pokiaľ ide o sankcie, a situácie, čo sa týka negatívnych informácií v komunikačných prostriedkoch. SIA Optibet ako materská spoločnosť žalobkyne jej zasa poskytuje prístup k technickým riešeniam a informačným službám poskytovaným tretími osobami s cieľom zaručiť čo najefektívnejšie využívanie zdrojov a jednotné dodržiavanie požiadaviek zákona o predchádzaní v rámci skupiny podnikov.
- 3 Inšpekcia od 10. februára 2022 do 4. marca 2022 uskutočnila kontrolu žalobkyne v oblasti predchádzania praniu špinavých peňazí a rozhodla, že jedného z klientov žalobkyne, ktorému žalobkyňa od 23. augusta 2021 poskytovala služby týkajúce sa interaktívnych hazardných hier (ďalej len „klient“), treba považovať za osobu prepojenú s politicky exponovanou osobou.
- 4 Dňa 14. marca 2022 inšpekcia uskutočnila ďalšiu kontrolu žalobkyne, pri ktorej sa overovali vklady zaplatené klientom v dňoch 27. a 28. januára 2022, keď bol klient zaregistrovaný ako hráč, spôsob zistenia jeho totožnosti, spôsob uplatnenia vnútornej kontroly a postupy uskutočnené v súvislosti s posúdením klienta. Dňa 14. marca 2022 bola v tejto súvislosti vyhotovená správa o kontrole. V tejto správe sa uvádzajú nižšie uvedené skutočnosti.
- 5 Ak sa potvrdí, že klient je politicky exponovanou osobou, obchodný vzťah s ním sa ukončí, ale ak je klient rodinným príslušníkom politicky exponovanej osoby

¹ Všetky lotyšské všeobecne záväzné právne predpisy v aktuálnom a skoršom znení sú dostupné na webovej stránke: <https://likumi.lv/>.

alebo osobou blízkou politicky exponovanej osobe, obchodný vzťah môže pokračovať, ak to odsúhlasí vedenie žalobkyne.

- 6 V rokoch 2020, 2021 a 2022 žalobkyňa nekonštatovala existenciu obchodných vzťahov s osobami blízkymi politicky exponovaným osobám. Okrem toho žalobkyňa nevykonala posúdenie klienta po tom, čo sa 26. augusta 2021 dosiahol limit na vykonanie posúdenia (2 000 eur), v dôsledku čoho bolo potrebné vyžiadať si od klienta informácie o zdrojoch príjmov, ich výške, plánovanom rozpočte na hazardné hry a postavení politicky exponovanej osoby, rodinného príslušníka tejto osoby alebo osoby blízkej tejto osobe a overiť tieto informácie vo verejne dostupných databázach s cieľom identifikovať dodatočné rizikové faktory.
- 7 Vzhľadom na herné návyky klienta a výšku stávk žalobkyňa začala 31. januára 2022 dôkladné posúdenie týkajúce sa klienta, pričom ho požiadala o doplňujúce informácie. Žalobkyňa vzala do úvahy vklady uskutočnené klientom v hodnote 15 000 eur, v dôsledku ktorých mu bola 14. septembra 2021 priradená stredná až vysoká úroveň rizika klienta, a historické údaje klienta pochádzajúce z jeho klientskeho profilu v SIA Optibet. Na základe zmluvy o výmene údajov, ktorú uzavrela so SIA Optibet, sa žalobkyňa tiež riadila rozhodnutím vedenia SIA Optibet z 27. marca 2020 o zachovaní vzťahu s vysokorizikovým klientom. Revízia alebo porovnanie klientov žalobkyne s informáciami, ktoré získala SIA Optibet počas svojho posúdenia klienta, sa obvykle nevykonáva.
- 8 Inšpekcia preto na základe výsledkov kontroly, ktorú uskutočnila, dospela k záveru, že žalobkyňa nevykonala posúdenie klienta, hoci bol dosiahnutý limit, ktorý vyžadoval také posúdenie, neurčila, že klient má postavenie osoby blízkej politicky exponovanej osobe, a nevykonala v tejto súvislosti dôkladné posúdenie klienta.
- 9 Vzhľadom na vyššie uvedené inšpekcia rozhodnutím z 15. júna 2022 uložila žalobkyňi pokutu za nesplnenie požiadaviek stanovených v právnych predpisoch.
- 10 Inšpekcia vo svojom rozhodnutí konštatovala, že žalobkyňa pri nadviazaní obchodného vzťahu s klientom a počas neskoršieho priebehu tohto vzťahu nemohla využiť posúdenie klienta, ktoré vykonal iný podnik (SIA Optibet), a vychádzať z neho, hoci bol tento podnik prepojený so žalobkyňou; žalobkyňa mala vykonať toto posúdenie samostatne a nezávisle. Podľa jej názoru vzhľadom na to, že žalobkyňa použila informácie získané od iného podniku a vychádzala z nich bez toho, aby si sama vyžiadala informácie od klienta, treba konštatovať, že žalobkyňa počas dlhého obdobia nevykonávala úkony s cieľom overiť, či má klient postavenie osoby blízkej politicky exponovanej osobe, a preto neuplatňovala požiadavky posilneného dohľadu. Konštatovala teda, že žalobkyňa neuplatňovala systém vnútornej kontroly klientov správne ani nevykonávala ich posúdenie.

- 11 Inšpekcia konštatovala, že klient žalobkyne je osobou blízkou politicky exponovanej osobe, keďže vykonával – súčasne s politicky exponovanou osobou – úlohy riadiaceho pracovníka vo výkonnom orgáne združenia.
- 12 Dňa 18. júla 2022 žalobkyňa podala na Administratívu rajona tiesa (Okresný správny súd, Lotyšsko) žalobu, ktorou navrhla zrušiť rozhodnutie inšpekcie.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 13 Žalobkyňa tvrdí, že uzavrela so SIA Optibet zmluvu o výmene informácií, na základe ktorej jej SIA Optibet poskytla informácie potrebné na splnenie požiadaviek zákona o predchádzaní vo vzťahu ku každému hráčovi, ktorý je klientom SIA Optibet a ktorý sa neskôr stal klientom žalobkyne. Domnieva sa teda, že nebolo potrebné opätovne si vyžiadať a overiť informácie, ktoré získala SIA Optibet, pokiaľ ide o konkrétneho klienta, ktorý bol predtým klientom tejto spoločnosti, ale že ich bolo možné využiť aj v obchodnom vzťahu medzi žalobkyňou a klientom. Podľa názoru žalobkyne to isté možno povedať o rozhodnutiach vedenia týkajúcich sa spoločných klientov, lebo SIA Optibet a žalobkyňa sú prepojené.
- 14 Žalobkyňa sa domnieva, že inšpekcia nesprávne vykladá pojem „iný úzky vzťah“ uvedený v § 1 bode 18² zákona o predchádzaní, keďže zastáva názor, že skutočnosť, že klient patrí k verejnoprávnej inštitúcii, v ktorej tiež pracuje politicky exponovaná osoba, sama osebe odôvodňuje záver, že tento klient je prepojený s politicky exponovanou osobou. Podľa jej názoru je na konštatovanie existencie tohto vzťahu potrebné vykonať individuálne a komplexné hodnotenie, pri ktorom uvedená okolnosť nie je jediným faktorom určujúcim postavenie dotknutej osoby.
- 15 Inšpekcia uvádza, že zákon o predchádzaní neupravuje uzavretie zmluvy o výmene informácií medzi prevádzkovateľmi hazardných hier a lotérií. Tvrdí, že v čase, keď klient nadviazal obchodný vzťah so žalobkyňou, už ukončil svoj obchodný vzťah so SIA Optibet, a preto žalobkyňa tým skôr nemohla použiť informácie, ktoré získala SIA Optibet. Zastáva teda názor, že medzi žalobkyňou a klientom sa nadviazal nový obchodný vzťah bez povinnej starostlivosti. Podľa inšpekcie žalobkyňa a SIA Optibet ako hospodárske subjekty a držiteľia licencie na prevádzkovanie hazardných hier v Lotyšsku nie sú viazané právnym štatútom jedinej skupiny. Inšpekcia tvrdí, že SIA Optibet, ktorá je spoločníkom žalobkyne, je licencovaným prevádzkovateľom hazardných hier a musí dodržiavať zákon o predchádzaní, pričom pre ňu platia rovnaké požiadavky ako pre žalobkyňu, a vykonáva svoju činnosť v súlade so svojimi systémami vnútornej kontroly s cieľom zaručiť dodržiavanie uvedeného zákona. Podľa názoru inšpekcie právna úprava neumožňuje vymieňať si údaje klientov s iným podnikom, čo by malo za následok, že príjemca informácií by si nemusel plniť zákonné povinnosti. Výsledky posúdenia klienta môžu získať len úverové inštitúcie a finančné inštitúcie. Inšpekcia sa domnieva, že zotrvanie vo funkcii riadiaceho pracovníka

počas dlhšieho obdobia v rámci výkonného orgánu spolu s osobou, ktorej bolo priznané postavenie politicky exponovanej osoby, môže slúžiť ako základ na to, aby politicky exponovaná osoba s pomocou tejto druhej osoby utajila zneužitie verejnej moci na súkromné ciele.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 16 [1.] Pojem „osoba blízka politicky exponovanej osobe“ bol zavedený do zákona o predchádzaní v súlade s článkom 3 bodom 11 smernice 2015/849, v ktorom sú vymedzené „osoby známe ako blízke osoby“. Článok 3 bod 11 smernice 2015/849 spresňuje, čo sú „blízke osoby“ v kontexte tejto smernice, konkrétne fyzické osoby, o ktorých je známe, že s politicky exponovanou osobou majú iné úzke obchodné vzťahy. Na to, aby sa osoba považovala za blízku osobu v kontexte smernice, sú teda relevantné len úzke obchodné vzťahy. V súlade s § 1 bodom 18² zákona o predchádzaní sa však za osobu blízku politicky exponovanej osobe považuje osoba, ktorá s touto osobou má vo všeobecnosti obchodné vzťahy alebo iný úzky vzťah.
- 17 Podľa vysvetlení uvedených v Politiski nozīmīgu personu, to ģimenes locekļu un ar tām cieši saistītu personu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas risku vadības vadlīnijas (usmernenia na riadenie rizika prania špinavých peňazí, financovania terorizmu a šírenia jadrových zbraní politicky exponovanými osobami, ich rodinnými príslušníkmi a ich blízkymi osobami), ktoré vypracovala Latvijas Republikas Finanšu izlūkošanas dienests (Finančná informačná služba Lotyšskej republiky), pojem „iný úzky vzťah“ označuje vzťah, ktorý slúži ako základ na to, aby politicky exponovaná osoba s pomocou ďalšej osoby utajila zneužitie verejnej moci na súkromné ciele. Za osoby blízke politicky exponovanej osobe sa považujú najmä osoby, ktoré nie sú rodinnými príslušníkmi (napríklad priatelia a pod.), ktoré sú poprednými členmi tej istej politickej strany, verejnoprávnej inštitúcie alebo odborového združenia ako politicky exponovaná osoba, napríklad osobnosti, ktoré sú v spoločnosti všeobecne známe. V tejto súvislosti je najdôležitejším kritériom existencia „úzkeho vzťahu“, ktorá môže slúžiť ako základ na to, aby politicky exponovaná osoba s pomocou tejto ďalšej osoby utajila použitie verejnej moci na súkromné ciele. Ako vyplýva z uvedených usmernení, možno konštatovať, že skutočnosť, že osoba patrí k tej istej verejnoprávnej inštitúcii, spôsobuje existenciu úzkeho vzťahu.
- 18 Na jednej strane samotná skutočnosť, že osoby sú súčasťou tej istej verejnoprávnej inštitúcie, je faktorom, ktorý spôsobuje väčšie riziko prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, najmä ak niektorá z týchto osôb zastáva alebo zastávala politicky významnú funkciu alebo je osobou, ktorá je všeobecne známa alebo uznávaná v spoločnosti, keďže – ako sa uvádza v odôvodnení 30 smernice 2015/849 – samotné riziko je premenlivé a premenné samotné alebo ich kombinácie môžu zvýšiť alebo znížiť možné riziko. Treba však vziať do úvahy, že taká okolnosť nie je vždy zjavná, keďže vo verejných

registroch sú uvedení len riadiaci pracovníci a v inštitúciách, ktoré majú mnoho členov, také informácie obvykle nie sú verejne dostupné. Okrem toho v krajine neexistuje verejný register, v ktorom by všetky združenia alebo verejnoprávne inštitúcie museli registrovať a zverejňovať totožnosť svojich členov.

- 19 Na druhej strane účel, štruktúra a veľkosť verejnoprávných inštitúcií sú veľmi odlišné faktory, ktoré môžu ovplyvniť pravdepodobnosť vzniku rizika. Je kľúčové určiť postavenie dotknutých osôb a ich vzájomné pôsobenie v rámci inštitúcie (napríklad riadiaci pracovník, člen, či môže alebo nemôže ovplyvňovať procesy atď.), pôsobnosť verejnoprávnej inštitúcie (napríklad či táto inštitúcia má alebo nemá niečo spoločné s vecami, ktoré sa dotýkajú politických alebo finančných procesov) a iné okolnosti. Súčasne však treba vziať do úvahy, že také hodnotenie by si mohlo vyžadovať dodatočné zdroje zo strany povinného subjektu, keďže len prostredníctvom zozbierania a analýzy dodatočných informácií by bolo možné určiť, či osoby, ktoré sú súčasťou tej istej verejnoprávnej inštitúcie, majú medzi sebou úzky vzťah.
- 20 V súvislosti s blízkymi osobami je tiež kľúčové určiť, či jedna z nich zastáva funkcie uvedené v článku 3 bode 9 smernice 2015/849, ktorý – ako sa zdôrazňuje v tomto článku – nezahŕňa stredné alebo nižšie funkcie. Tento článok smernice navyše stanovuje, že politicky exponovaná osoba nie je akákoľvek politicky známa a uznávaná osoba, ale osoba, ktorá spĺňa ustanovenia uvedeného článku a ktorá má postavenie vyššieho riadiaceho pracovníka. Z toho vyplýva, že na konštatovanie, že osoba je prepojená s politicky exponovanou osobou, nepostačuje overiť, že jedna z týchto osôb je verejne známa alebo že zastáva alebo zastávala funkciu, ktorá by mohla zodpovedať funkciám uvedeným v článku 3 bode 9 smernice 2015/849, bez toho, aby sa overilo, či ide o vyššiu funkciu. Na tento účel je potrebné vykonať individuálne hodnotenie.
- 21 Preto je potrebné spresniť, či sa má článok 3 bod 11 písm. a) smernice 2015/849 vykladať v tom zmysle, že jednotlivca možno považovať za osobu blízku politicky exponovanej osobe len preto, že tieto osoby sú súčasťou tej istej verejnoprávnej inštitúcie, bez posúdenia akejkoľvek inej okolnosti, najmä ak dotknutá zastáva alebo zastávala niektorú funkciu, ktorá by mohla zodpovedať funkciám uvedeným v článku 3 bode 9 smernice 2015/849, bez toho, aby sa navyše určilo, či zodpovedá vyššej funkcii.
- 22 [2.] V súlade s odôvodnením 35 smernice 2015/849 s cieľom predísť postupom opakovanej identifikácie klientov je vhodné, aby sa umožnilo odporúčanie klientov, ktorých identifikácia bola vykonaná niekde inde, povinným subjektom.
- 23 Podľa článku 45 ods. 1 uvedenej smernice členské štáty vyžadujú od povinných subjektov, ktoré sú súčasťou skupiny, aby uplatňovali celoskupinové politiky a postupy vrátane politík na ochranu osobných údajov a politík a postupov na výmenu informácií v rámci skupiny na účely boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Uvedené politiky a postupy sa uplatňujú účinne na úrovni pobočiek a dcérskych spoločností vo väčšinovom vlastníctve v členských

štátoch a tretích krajinách. Článok 45 ods. 8 smernice 2015/849 zasa stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby bola povolená výmena informácií v rámci skupiny.

- 24 Preto treba dospieť k záveru, že podniky tej istej skupiny, ako sú žalobkyňa a SIA Optibet, majú nielen právo, ale aj povinnosť vymieňať si informácie, pričom najmä musia uzavrieť dohody o výmene informácií a zaručiť vzájomný pohyb týchto informácií a možnosť ich vzájomného uplatnenia. Okrem toho členské štáty majú povinnosť zabezpečiť, aby táto výmena informácií v rámci skupiny bola dovolená a postačovala na konštatovanie, že dotknutý povinný subjekt vykonal posúdenie svojho klienta. Priznanie tohto práva ktorémukoľvek z povinných subjektov uvedených v článku 2 bode 1 smernice 2015/849 (nielen úverovým inštitúciám a finančným inštitúciám) jednak umožňuje predísť (v rámci skupiny podnikov) postupom opakovanej identifikácie klientov, pokiaľ ide o vecnú stránku, a jednak zaručuje efektívne využívanie finančných prostriedkov pre podniky skupiny.
- 25 Článok 13 ods. 1 smernice 2015/849 stanovuje opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ktoré v súlade s odsekom 2 tohto článku musia uplatňovať povinné subjekty. Odsek 2 toho istého článku však súčasne stanovuje, že povinné subjekty môžu stanoviť rozsah týchto opatrení na základe hodnotenia rizík. Podľa vnútroštátneho súdu teda vyššie uvedené umožňuje uplatniť informácie získané ako výsledok výmeny informácií v rámci skupiny podnikov na účely spoločných klientov. Podľa tohto súdu to potvrdzuje článok 26 ods. 2 smernice 2015/849, ktorý stanovuje, že členské štáty zakážu povinným subjektom spoliehať sa na tretie strany usadené vo vysokorizikových tretích krajinách a tiež že členské štáty môžu vyňať pobočky a dcérske spoločnosti, ktoré sú vo väčšinovom vlastníctve, povinných subjektov usadených v Únii z uvedeného zákazu, ak tieto pobočky a väčšinovo vlastnené dcérske spoločnosti úplne dodržiavajú politiky a postupy podľa článku 45, ktoré sa uplatňujú v celej skupine. Táto smernica teda pripúšťa vzájomný pohyb informácií a možnosť vzájomne ich uplatniť, ak sa získajú a využívajú v rámci skupiny podnikov, najmä ak sa získajú od podniku skupiny, ktorý nie je usadený vo vysokorizikovej tretej krajine.
- 26 Článok 5 smernice 2015/849 stanovuje, že členské štáty môžu prijať prísnejšie ustanovenia, aby sa predišlo praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, čo znamená, že členský štát môže skutočne obmedziť okruh povinných subjektov, ktorým prizná práva stanovené v článku 45 ods. 8 smernice 2015/849.
- 27 [3.] Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy je tiež dôležité spresniť, či článok 45 ods. 1 a 8 smernice 2015/849 v spojení s článkom 3 bodmi 12 a 15 tejto smernice tiež dovoľuje využiť také informácie alebo rozhodnutia a uplatniť ich vo viacerých podnikoch patriacich do tej istej skupiny, pričom tieto rozhodnutia prijalo v rámci skupiny vedenie podniku patriaceho do skupiny.
- 28 [4.] V súlade s článkom 8 ods. 1 a 2 smernice 2015/849 členské štáty zabezpečia, aby povinné subjekty prijali potrebné kroky na určenie a hodnotenie rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, a zároveň zohľadnia

rizikové faktory. Tieto kroky musia byť primerané povahe a veľkosti povinných subjektov. Hodnotenia rizík uvedené v odseku 1 sa zaznamenávajú, aktualizujú a sprístupňujú relevantným príslušným orgánom a dotknutým samoregulačným orgánom.

- 29 Podľa článku 11 smernice 2015/849 povinný subjekt musí uplatňovať opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, najmä pri zakladaní obchodného vzťahu, ak existujú pochybnosti o pravosti alebo primeranosti predtým získaných identifikačných údajov o klientoch, a pokiaľ ide o prevádzkovateľov hazardných hier, pri výbere výhry, pri uzavretí stávky alebo v oboch týchto prípadoch, ak sa vykonávajú transakcie vo výške 2 000 eur alebo viac, bez ohľadu na to, či sa transakcia vykonáva ako jediná operácia alebo v niekoľkých operáciách, ktoré sú zjavne prepojené. Okrem toho článok 14 ods. 5 uvedenej smernice stanovuje, že členské štáty vyžadujú, aby povinné subjekty uplatňovali opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi nielen na všetkých nových klientov, ale vo vhodnom čase aj na existujúcich klientov na základe hodnotenia rizík vrátane období, keď sa u klienta zmenia dôležité okolnosti.
- 30 Z § 11.¹ ods. 1, 2 a 7 zákona o predchádzaní vyplýva, že podľa tohto zákona má povinný subjekt povinnosť aktualizovať údaje klienta v súlade s hodnotením rizík klienta, a to aspoň raz za päť rokov.
- 31 Spomenutý právny rámec teda stanovuje, že sa uskutočnia opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ak sa zistí nejaké riziko, ale nie menej často, ako je stanovené vo vnútroštátnom práve.
- 32 Žalobkyňa sa domnieva, že uplatnenie povinnej starostlivosti vo vzťahu k existujúcim klientom (vrátane tých, o ktorých existujú informácie v rámci skupiny podnikov) pred konečným termínom stanoveným v právnych predpisoch je založené na hodnotení rizík. Podľa jej názoru, ak povinný subjekt pri posúdení klienta nezistil existenciu rizík, ale neskôr také riziká skutočne vzniknú, a to predtým, ako nastane konečný termín na aktualizáciu údajov klienta, a povinný subjekt nemôže byť informovaný o týchto rizikách, tento subjekt nie je povinný predčasne uplatniť opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi na už existujúcich klientov.
- 33 Súdny dvor spresnil, že článok 14 ods. 5 smernice 2015/849 v spojení s jej článkom 8 ods. 2 sa má vykladať v tom zmysle, že povinné subjekty majú na základe aktuálneho hodnotenia rizík vo vzťahu k existujúcemu klientovi povinnosť prijať opatrenia povinnej starostlivosti, prípadne zvýšenej povinnej starostlivosti, ak sa to zdá byť vhodné, najmä v prípade zmeny relevantných prvkov situácie tohto klienta, a to bez ohľadu na to, že maximálna lehota stanovená vnútroštátnym právom na vykonanie nového hodnotenia rizika tohto klienta ešte neuplynula (rozsudok zo 17. novembra 2022, C-562/20, Rodl & Partner, EU:C:2022:883, bod 91).

- 34 Súdny dvor však v tomto spresnení neodpovedal na otázku, ako sa má postupovať, ak povinný subjekt nevedel o iných nových okolnostiach týkajúcich sa dotknutého klienta, ktoré mohli ovplyvniť hodnotenie rizika tohto klienta.
- 35 Je teda potrebné položiť piatu prejudiciálnu otázku.
- 36 [5.] Vzhľadom na to, že povinnosti uložené povinným subjektom musia byť primerané, je tiež potrebné položiť šiestu prejudiciálnu otázku.

PRACOVNÝ DOKUMENT